KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2022/1361,

28. juuli 2022,

millega muudetakse määrust (EL) nr 748/2012 pädevate asutuste sertifitseerimis- ja järelevalveülesannete ning nõuete täitmise tagamise ülesannete osas, et rakendada lennuspordis ja harrastuslennunduses kasutatavate õhusõidukite projekteerimise ja tootmisega tegelevate organisatsioonide suhtes kohaldatavaid eeskirju

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrust (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91, ([1]) eriti selle artikli 62 lõikeid 14 ja 15,

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni määruses (EL) nr 748/2012 ([2]) on sätestatud nõuded tsiviilõhusõidukite ja nendega seotud toodete, osade ja seadmete ning neile paigaldatavate mootorite, propellerite ja osade lennukõlblikkuse ning keskkonnaohutuse sertifitseerimise kohta, sealhulgas nõuded projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide sertifitseerimise kohta.

(2) Komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2022/1358 ([3]) on sätestatud lennuspordis ja harrastuslennunduses kasutatavate õhusõidukite suhtes kohaldatavad lihtsad ja proportsionaalsed eeskirjad, mis on kulutõhusad ning aitavad selliste õhusõidukite projekteerimise ja tootmisega tegelevate organisatsioonide puhul vähendada tarbetut haldus- ning finantskoormust, säilitades samal ajal vajaliku ohutustaseme.

(3) Seepärast tuleks kehtestada asjakohased eeskirjad ka pädevate asutuste sertifitseerimis- ja järelevalveülesannete ning nõuete täitmise tagamise ülesannete kohta, et ühetaoliselt rakendada delegeeritud määrusega (EL) 2022/1358 kehtestatud lihtsaid ja proportsionaalseid eeskirju, mida kohaldatakse peamiselt lennuspordiks ja harrastuslendudeks ette nähtud õhusõidukite suhtes.

(4) Selliste õhusõidukite projekteerimise ja tootmisega tegelevatele organisatsioonide jaoks on delegeeritud määrusega (EL) 2022/1358 ette nähtud piisav üleminekuperiood, et nad saaksid end kõnealuse määrusega kehtestatud uute eeskirjade ja menetlustega vastavusse viia. Pädevate asutuste suhtes kohaldatavate eeskirjade suhtes tuleks kohaldada samasugust üleminekuperioodi.

(5) Määrust (EL) nr 748/2012 tuleks seepärast muuta.

(6) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed põhinevad EASA arvamusel nr 05/2021, ([4]) mis on vastu võetud määruse (EL) 2018/1139 artikli 76 lõike 1 alusel.

(7) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 127 lõike 1 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

([1]) ELT L 212, 22.8.2018, lk 1.

([2]) Komisjoni 3. augusti 2012. aasta määrus (EL) nr 748/2012, millega nähakse ette õhusõidukite ja nendega seotud toodete, osade ja seadmete lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimise ning projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide sertifitseerimise rakenduseeskirjad (ELT L 224, 21.8.2012, lk 1).

([3]) Komisjoni 2. juuni 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/1358, millega muudetakse määrust (EL) nr 748/2012 seoses proportsionaalsemate nõuete rakendamisega lennuspordis ja harrastuslennunduses kasutatavate õhusõidukite suhtes (ELT L 205, 5.8.2022, lk 7).

([4]) Euroopa Liidu Lennundusohutusameti 22. oktoobri 2021. aasta arvamus 05/2021 (Osa 21 Light – Lennuspordis ja harrastuslennunduses kasutatavate õhusõidukite ning nendega seotud toodete ja osade projekteerimistingimustele vastavuse sertifitseerimine ja deklareerimine ning organisatsioonide projekteerimis- ja tootmisvõimekuse deklareerimine), https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions/opinion-052021

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 748/2012 Ib lisa (osa 21 Light) muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 25. augustist 2023.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 28. juuli 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Määruse (EL) nr 748/2012 Ib lisa (osa 21 Light) muudetakse järgmiselt:

1) lisatakse punktid 21L.1 ja 21L.2:

„21L.1 **Reguleerimisala**

a) Käesoleva lisa (osa 21 Light) jaos A sätestatakse normid, millega reguleeritakse selliste järgmiste isikute õigusi ja kohustusi, kelle peamine tegevuskoht on liikmesriigis:

1. käesoleva lisa kohaselt välja antud või antavate sertifikaatide taotleja ja omanik;

2. füüsilised ja juriidilised isikud, kes esitavad või kavatsevad esitada käesoleva lisa kohaselt projekteerimistingimustele vastavuse, projekteerimis- või tootmissuutlikkuse deklaratsioone;

3. õhusõiduki nõuetele vastavuse deklaratsioonile või käesoleva lisaga kooskõlas toodetud mootori, propelleri või osa hooldustõendile (EASA vorm 1) allkirja andja.

b) Käesoleva lisa jaos B on kehtestatud normid, millega tagatakse ameti ja riiklike pädevate asutuste poolne käesolevale lisale vastav sertifitseerimine, järelevalve ja nõuete täitmise tagamine, ning nõuded nende ülesannete täitmisega seotud haldus- ja juhtimissüsteemidele.

21L.2 **Pädev asutus**

Käesoleva lisa tähenduses on pädev asutus:

a) jao A alajaos A:

1. projekteerimisorganisatsioonide puhul amet;

2. tootjaorganisatsiooni puhul selle liikmesriigi määratud asutus, kus on organisatsiooni peamine tegevuskoht, või amet, kui vastutus on määruse (EL) 2018/1139 artikli 64 või 65 kohaselt ümber jaotatud ametile;

b) jao A alajagudes B, C, D, E, F, J, K, M, N ja Q amet;

c) jao A alajagudes G, H, I ja R selle liikmesriigi määratud asutus, kus on organisatsiooni peamine tegevuskoht, või amet, kui vastutus on määruse (EL) 2018/1139 artikli 64 või 65 kohaselt ümber jaotatud ametile;

d) jao A alajaos P:

1. liikmesriigis registreeritud õhusõiduki puhul registreerimisliikmesriigi määratud asutus;

2. registreerimata õhusõiduki puhul identifitseerimismärgid ette näinud liikmesriigi määratud asutus;

3. konstruktsiooni ohutusega seotud lennutingimuste kinnitamise korral amet.“;

2) jagu B muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse alajagu A:

„ALAJAGU A – ÜLDSÄTTED

21L.B.11 **Järelevalvedokumendid**

Pädev asutus esitab asjaomastele töötajatele kõik nende ülesannete ja kohustuste täitmiseks vajalikud õigusaktid, standardid, normid, tehnilised väljaanded ning nendega seotud dokumendid.

21L.B.12 **Teabevahetus**

a) Liikmesriigi pädev asutus ja amet jagavad nende tehtava uurimise ja käesoleva jao kohaselt tehtava järelevalve kaudu neile saadaolevat teavet, mis on teisele poolele käesoleva jao kohaste sertifitseerimis-, järelevalve- või nõuete täitmise tagamise ülesannete täitmisel vajalik.

b) Liikmesriigi pädev asutus ja amet koordineerivad käesoleva lisa kohaste toodete ja osade projekteerimise ja tootmise tootepõhist uurimist ja järelevalvet, tehes sealhulgas vajaduse korral ühiseid kontrollkäike.

21L.B.13 **Ameti teavitamine**

a) Liikmesriigi pädev asutus teavitab ametit kõikidest määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide rakendamisega seotud olulistest probleemidest 30 päeva jooksul alates probleemide ilmnemisest.

b) Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 376/2014 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamist, esitab liikmesriigi pädev asutus ametile võimalikult kiiresti ohutuse seisukohalt olulise teabe, mis pärineb määruse (EL) nr 376/2014 artikli 6 lõikes 6 nimetatud riiklikus andmebaasis talletatud lennuohutust mõjutavate juhtumite teadetest.

21L.B.14 **ELi-välistelt riikidelt saadud lennukõlblikkust käsitlevad ettekirjutused**

Kui liikmesriigi pädev asutus saab ELi-välise riigi pädevalt asutuselt lennukõlblikkust käsitleva ettekirjutuse, edastatakse see ettekirjutus ametile.

21L.B.15 **Viivitamatu reageerimine ohutusprobleemile**

a) Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 376/2014 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud ja rakendusaktide kohaldamist, rakendab liikmesriigi pädev asutus ohutusalase teabe nõuetekohaseks kogumiseks, analüüsimiseks ja levitamiseks vajalikku süsteemi.

b) Amet rakendab süsteemi talle saabunud asjakohase ohutusalase teabe nõuetekohaseks analüüsimiseks ning edastab viivitamata liikmesriikidele ja komisjonile kogu teabe, sealhulgas soovituste ja võetavate parandusmeetmetega seotud teabe, mida neil on vaja selleks, et aegsasti reageerida määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktidega hõlmatud toodete, osade, isikute või organisatsioonidega seotud ohutusprobleemidele.

c) Alapunktides a ja b osutatud teabe saamisel võtab liikmesriigi pädev asutus nõuetekohased meetmed ohutusprobleemi lahendamiseks.

d) Punkti 21L.B.15 alapunkti c alusel võetavad meetmed tehakse viivitamata teatavaks kõikidele isikutele ja organisatsioonidele, kes vastavalt määrusele (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele neid täitma peavad. Pädev asutus teeb meetmed teatavaks ka ametile ning ühise tegutsemise vajaduse tekkimise korral teistele asjaomastele liikmesriikidele.

21L.B.16 **Juhtimissüsteem**

a) Pädev asutus kehtestab ja hoiab käigus juhtimissüsteemi, mis hõlmab vähemalt järgmist:

1. dokumenteeritud põhimõtted ja menetlused, milles kirjeldatakse juhtimissüsteemi tegevust, vahendeid ja meetodeid, et saavutada kooskõla määrustega (EL) 2018/1139 ja (EL) nr 376/2014 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktidega. Menetlused peavad olema ajakohased ja neid tuleb pädevas asutuses kasutada alusdokumentidena kõikide asjaomaste ülesannete täitmiseks;

2. piisav arv töötajaid asutuse ülesannete ja kohustuste täitmiseks. Kõikide ülesannete nõuetekohase täitmise tagamiseks on nõutav töötajate kättesaadavuse planeerimise süsteem;

3. töötajad, kes on neile määratud ülesannete täitmiseks kvalifitseeritud ning kes omavad vajalikke teadmisi ja kogemusi, on saanud esmaõppe ning jätkuva pädevuse tagamiseks läbinud korduvkoolituse;

4. nõuetekohased töövahendid ja büroopinnad ettenähtud ülesannete täitmiseks;

5. funktsioon, mille abil jälgitakse juhtimissüsteemi vastavust asjaomastele nõuetele ja menetluste asjakohasust ning mis muu hulgas hõlmab siseauditi korra ja ohutusriskide juhtimise korra väljatöötamist. Nõuetele vastavuse jälgimise funktsioon peab hõlmama ka süsteemi auditi tulemusi käsitleva tagasiside andmiseks pädeva asutuse juhtkonnale, et tagada vajaduse korral parandusmeetmete rakendamine;

6. isik või isikute rühm, kes vastutavad nõuetele vastavuse jälgimisega seotud ülesannete täitmise eest otse pädeva asutuse juhtkonna ees.

b) Pädev asutus määrab iga tegevusvaldkonna, sh juhtimissüsteemi jaoks ühe või mitu isikut, kes kannavad üldist vastutust asjaomase ülesande või asjaomaste ülesannete juhtimise eest.

c) Pädev asutus kehtestab menetlused, et osaleda koos kõigi teiste kas sama liikmesriigi või teiste liikmesriikide asjaomaste pädevate asutustega kogu vajaliku teabe vastastikuses vahetamises ja anda neile abi. Teave peaks hõlmama muu hulgas järgmist:

1. liikmesriigi territooriumil tegutsevate, kuid teise liikmesriigi pädeva asutuse või ameti poolt sertifitseeritud isikute ja organisatsioonide järelevalve raames avastatud kõik asjakohased puudused ja võetud järelmeetmed;

2. teave, mis pärineb kohustuslikest ja vabatahtlikest lennuohutust mõjutavate juhtumite teadetest, mis on esitatud punkti 21L.A.3 nõuete kohaselt.

d) Ametile tehakse kättesaadavaks koopia liikmesriigi pädeva asutuse juhtimissüsteemiga seotud menetlusi ja nendes menetlustes tehtud muudatusi kajastavast dokumendist, mida amet kasutab standardimise eesmärgil.

21L.B.17 **Ülesannete andmine kvalifitseeritud üksustele**

a) Pädev asutus võib anda kvalifitseeritud üksustele ülesandeid, mis on seotud määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamisalasse kuuluvate toodete ja osade ning füüsiliste ja juriidiliste isikute esmase sertifitseerimise või pideva järelevalvega. Ülesannete andmisel tagab pädev asutus, et ta on teinud järgmist:

1. võtnud kasutusele süsteemi, mille abil antakse nii esmane kui ka jooksev hinnang selle kohta, kas kvalifitseeritud üksus vastab määruse (EL) 2018/1139 VI lisale „Kvalifitseeritud üksustele esitatavad olulised nõuded“. See süsteem ja hindamistulemused dokumenteeritakse;

2. ta on sõlminud kvalifitseeritud üksusega mõlema poole asjakohasel juhtimistasandil heakskiidetud dokumenteeritud kokkuleppe, milles on sätestatud järgmine:

i) täidetavad ülesanded;

ii) esitatavad deklaratsioonid, aruanded ja muud dokumendid;

iii) asjaomaste ülesannete täitmise tehnilised tingimused;

iv) täidetavate ülesannetega seotud vastutus;

v) ülesannete täitmise käigus saadud andmete kaitse.

b) Pädev asutus tagab, et punkti 21L.B.16 alapunkti a alapunktiga 5 ette nähtud siseauditi kord ja ohutusriskide juhtimise kord hõlmavad kõiki kvalifitseeritud üksuse poolt tema nimel täidetavaid sertifitseerimis- ja pideva järelevalve ülesandeid.

21L.B.18 **Juhtimissüsteemi muudatused**

a) Pädeval asutusel peab olema süsteem selliste muudatuste kindlakstegemiseks, mis mõjutavad tema suutlikkust täita määrustes (EL) 2018/1139 ja (EL) nr 376/2014 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides määratletud ülesandeid ja kohustusi. See süsteem peab võimaldama tal astuda vajalikke samme oma juhtimissüsteemi sobivuse ja tõhususe säilitamiseks.

b) Oma juhtimissüsteemi tõhusa rakendamise tagamiseks ajakohastab pädev asutus seda õigeaegselt vastavalt määruste (EL) 2018/1139 ja (EL) nr 376/2014 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide muudatustele.

c) Liikmesriigi pädev asutus teavitab ametit muudatustest, mis mõjutavad tema suutlikkust täita määrustes (EL) 2018/1139 ja (EL) nr 376/2014 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides määratletud ülesandeid ja kohustusi.

21L.B.19 **Vaidluste lahendamine**

Liikmesriigi pädev asutus näeb ette vaidluste lahendamise korra oma dokumenteeritud menetluste abil.

21L.B.20 **Dokumentide säilitamine**

a) Pädev asutus võtab kasutusele dokumentide säilitamise süsteemi, mis võimaldab järgmistele andmetele juurde pääseda, neid nõuetekohaselt säilitada ja usaldusväärselt jälgida järgmist:

1. juhtimissüsteemi dokumenteeritud põhimõtted ja menetlused;

2. töötajate koolitus, kvalifikatsioon ja volitused;

3. ülesannete jaotus, mis hõlmab punktiga 21L.B.17 nõutavaid aspekte, ning määratud ülesannete üksikasjad;

4. sertifitseerimismenetlused ning sertifitseeritud ja deklareeritud organisatsioonide pidev järelevalve, sealhulgas:

i) sertifikaadi taotlused;

ii) suutlikkuse deklaratsioonid;

iii) projekteerimistingimustele vastavuse deklaratsioonid;

iv) pädeva asutuse pideva järelevalve programm koos kõikide hindamis-, auditi- ja ülevaatusdokumentidega;

v) väljastatud sertifikaadid ja nende võimalikud muudatused;

vi) koopia järelevalveprogrammist koos kavandatavate ja tehtud auditite kuupäevadega;

vii) kogu ametliku kirjavahetuse koopiad;

viii) soovitused sertifikaadi väljaandmiseks või selle kehtivuse pikendamiseks või deklaratsiooni registreerimise pikendamiseks, puuduste üksikasjad ja organisatsioonide poolt nende kõrvaldamiseks võetud meetmed, sealhulgas iga punkti lõpetamise kuupäev, täitemeetmed ja tähelepanekud;

ix) hindamis-, auditi- või ülevaatusaruanded, mille on välja andnud mõni muu pädev asutus;

x) organisatsiooni kõikide juhendmaterjalide, menetluste ja protsesside või käsiraamatute ja nende muudatuste koopiad;

xi) koopiad kõikidest muudest pädeva asutuse heakskiidetud dokumentidest;

5. tema poolt käesoleva lisa alajao R kohaselt üle vaadatud õhusõidukite nõuetele vastavuse deklaratsioonid (EASA vorm 52B) või selliste mootorite, propellerite või osade hooldustõendid (EASA vorm 1).

b) Liikmesriigi pädev asutus lisab dokumentide säilitamise süsteemi järgmise:

1. organisatsioonide väljapakutud nõuete täitmise alternatiivsete meetodite hindamine ja ametile teatamine ning pädeva asutuse enda kasutatavate nõuete täitmise alternatiivsete meetodite hindamine;

2. ohutusteave ja järelmeetmed kooskõlas punktiga 21L.B.13;

3. määruse (EL) 2018/1139 artikli 71 lõike 1 ja artikli 76 lõike 4 kohaste kaitse- ja paindlikkussätete kasutamine.

c) Pädev asutus haldab nimekirja kõikidest tema väljaantud sertifikaatidest ja tema registreeritud deklaratsioonidest.

d) Kõiki alapunktides a, b ja c osutatud andmeid säilitatakse vähemalt viis aastat, kui kohaldatavatest andmekaitsealastest õigusaktidest ei tulene teisiti.

e) Kõik alapunktides a, b ja c osutatud andmed tehakse taotluse korral kättesaadavaks teise liikmesriigi pädevatele asutustele või ametile.

21L.B.21 **Puudused ja tähelepanekud**

a) Kui pädev asutus avastab uurimise või järelevalve käigus või muul viisil määrusega (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ja rakendusaktidega nõutud menetluse või käsiraamatu või nende õigusaktide kohaselt väljastatud sertifikaadi või deklaratsiooni mittevastavuse nende õigusaktide kehtivatele nõuetele, tunnistab ta selle puuduseks, ilma et see piiraks nende õigusaktidega ette nähtud täiendavate meetmete kohaldamist.

b) Pädeval asutusel peab olema süsteem puuduste ohutusalase tähtsuse analüüsimiseks.

Pädev asutus annab välja esimese astme puuduse teatise, kui avastatakse selline oluline mittevastavus, mis vähendab ohutustaset või kahjustab tõsiselt lennuohutust või võib projekteerimisorganisatsioonide puhul tuua kaasa kontrollimatu mittevastavuse ja punkti 21L.B.23 kohase võimaliku ohuolukorra. Esimese astme puuduste hulka kuuluvad muu hulgas järgmised:

1. pädevale asutusele ei anta pärast kaht kirjalikku taotlust punktis 21L.A.10 määratletud organisatsiooni või füüsilise või juriidilise isiku tegevusruumidele tavalisel tööajal juurdepääsu;

2. esitatakse valeteavet või võltsitakse dokumentaalseid tõendeid;

3. on tõendeid eeskirjade eiramise või käesoleva lisa kohaselt välja antud sertifikaadi, deklaratsiooni või kinnituse pettuse eesmärgil kasutamise kohta;

4. projekteerimisorganisatsioonil ei ole vastutavat juhti või juhatajat.

Pädev asutus annab välja teise astme puuduse teatise, kui avastatakse esimese astme puuduseks mitteklassifitseeritav mittevastavus määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele, nende õigusaktide kohaselt nõutavale menetlusele või käsiraamatule või nende õigusaktide kohaselt välja antud deklaratsioonile.

c) Pädev asutus teatab puudusest kirjalikult organisatsioonile või füüsilisele või juriidilisele isikule ning nõuab kindlakstehtud mittevastavus(t)e kõrvaldamiseks parandusmeetmete võtmist.

d) Esimese astme puuduste korral võtab pädev asutus viivitamata asjakohased meetmed kooskõlas punktiga 21L.B.22, välja arvatud juhul, kui puudus on seotud projekteerimisorganisatsiooniga, mis on deklareerinud oma projekteerimissuutlikkuse, millisel juhul annab amet organisatsioonile parandusmeetmete rakendamiseks tähtaja, mis vastab puuduse laadile ning ei tohi igal juhul ületada 21 tööpäeva. See ajavahemik algab kuupäevast, mil organisatsioonile teatati puudusest kirjalikult ja nõuti kindlakstehtud mittevastavuse kõrvaldamiseks parandusmeetmete võtmist. Kui esimese astme puudus on otseselt seotud õhusõidukiga, teavitab pädev asutus õhusõiduki registreerimisliikmesriigi pädevat asutust.

e) Teise astme puuduste korral annab pädev asutus organisatsioonile või füüsilisele või juriidilisele isikule parandusmeetmete rakendamiseks tähtaja, mis vastab puuduse laadile. See ajavahemik algab kuupäevast, mil organisatsioonile või füüsilisele või juriidilisele isikule teatati puudusest kirjalikult ja nõuti kindlakstehtud mittevastavuse kõrvaldamiseks parandusmeetmete võtmist. Selle ajavahemiku lõppedes võib pädev asutus sõltuvalt puuduse laadist tähtaega pikendada, tingimusel et pädeva asutusega on kokku lepitud parandusmeetmete kava.

Pädev asutus hindab organisatsiooni või füüsilise või juriidilise isiku pakutud parandusmeetmeid ja nende rakendamise kava ning kinnitab need, kui need on tema hinnangu kohaselt asjaomas(t)e mittevastavus(t)e kõrvaldamiseks piisavad.

Kui organisatsioon või füüsiline või juriidiline isik ei esita nõuetekohast parandusmeetmete kava või ei rakenda parandusmeetmeid pädeva asutuse kinnitatud või pikendatud tähtaja jooksul, tunnistatakse puudus esimese astme puuduseks ja võetakse meetmed vastavalt alapunkti d sätetele.

f) Juhtudel, mis ei nõua kvalifitseerimist esimese või teise astme puuduseks, võib pädev asutus esitada tähelepanekuid järgmise kohta:

1. mis tahes artikkel, mille tulemuslikkus on hinnatud ebatõhusaks;

2. kui on kindlaks tehtud, et mõni artikkel võib põhjustada mittevastavust või

3. kui soovitused või parandused pakuvad huvi organisatsiooni üldise ohutustaseme seisukohast.

Käesoleva punkti kohaselt esitatud tähelepanekud edastatakse kirjalikult organisatsioonile või füüsilisele või juriidilisele isikule ja need registreerib pädev asutus.

21L.B.22 **Täitemeetmed**

a) Pädev asutus:

1. peatab sertifikaadi, kui pädev asutus leiab, et on alust uskuda, et selline meede on vajalik õhusõiduki ohutusele tõenäoliselt avalduva ohu ärahoidmiseks;

2. annab punkti 21L.B.23 tingimustel välja lennukõlblikkust käsitleva ettekirjutuse;

3. peatab sertifikaadi, tunnistab selle kehtetuks või kehtestab sellele piirangud, kui need meetmed on vajalikud vastavalt punkti 21L.B.21 alapunktile d;

4. peatab lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi kehtivuse või tunnistab selle kehtetuks, kui on täidetud punkti 21L.B.163 alapunktis b täpsustatud tingimused;

5. peatab mürasertifikaadi või piiratud mürasertifikaadi kehtivuse või tunnistab selle kehtetuks, kui on täidetud punkti 21L.B.173 alapunktis b täpsustatud tingimused;

6. võtab viivitamata vajalikke asjakohaseid meetmeid organisatsiooni või füüsilise või juriidilise isiku tegevuse piiramiseks või keelamiseks, kui pädev asutus leiab, et on piisavalt alust arvata, et selline meede on vajalik õhusõiduki ohutusele tõenäoliselt avalduva ohu ärahoidmiseks;

7. piirab sellise organisatsiooni või füüsilise või juriidilise isiku tegevust, kes on deklareerinud oma suutlikkuse projekteerida või toota tooteid või osi kooskõlas jaoga A või kes annab välja nõuetele vastavuse deklaratsioone (EASA vorm 52B) või komponentide hooldustõendeid (EASA vorm 1) vastavalt käesoleva lisa jao A alajaole R kooskõlas punkti 21L.B.21 alapunktiga d, või keelab selle;

8. ei registreeri projekteerimistingimustele vastavuse deklaratsiooni, kui ei ole kõrvaldatud kõiki esialgse järelevalvealase uurimise käigus avastatud puudusi;

9. kustutab registrist ajutiselt või püsivalt projekteerimistingimustele vastavuse deklaratsiooni või suutlikkuse deklaratsiooni kooskõlas punkti 21L.B.21 alapunktiga d;

10. võtab edasised vajalikud täitemeetmed, et kõrvaldada määruse (EL) 2018/1139 II lisas sätestatud oluliste nõuete ja käesoleva lisaga seotud rikkumine ning vajaduse korral kõrvaldada selle tagajärjed.

b) Punkti a kohase täitemeetme võtmisel teatab pädev asutus sellest adressaadile, esitab selle põhjused ja teavitab adressaati tema kaebeõigusest.

21L.B.23 **Lennukõlblikkust käsitlevad ettekirjutused**

a) Lennukõlblikkust käsitlev ettekirjutus on ameti väljaantud või vastuvõetud dokument, milles määratakse meetmed, mida rakendada õhusõiduki vastuvõetava ohutustaseme taastamiseks, kui tõendid näitavad, et kõnealuse õhusõiduki ohutustase võib vastasel juhul väheneda.

b) Amet annab välja lennukõlblikkust käsitleva ettekirjutuse, kui:

1. amet on teinud kindlaks, et õhusõidukis on ohuolukord, mille on põhjustanud õhusõiduki või sellesse paigaldatud mootori, propelleri või osa viga, ning

2. see olukord võib tõenäoliselt esineda või tekkida mõnes muus õhusõidukis.

c) Lennukõlblikkust käsitlev ettekirjutus peab sisaldama teavet, milles on määratletud vähemalt järgmine:

1. ohuolukord;

2. mõjutatud õhusõiduk;

3. vajalikud meetmed;

4. vajalike meetmete rakendamise tähtaeg;

5. jõustumise kuupäev.

21L.B.24 **Nõuete täitmise meetodid**

a) Amet töötab välja nõuete täitmise aktsepteeritud meetodid, mida võib kasutada selleks, et kontrollida määruse (EL) 2018/1139 ja selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ning rakendusaktide nõuete täitmist.

b) Käesoleva määruse nõuetele vastavuse tagamiseks võib kasutada nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid.

c) Pädevad asutused teavitavad ametit kõigist nende järelevalve all olevate füüsiliste või juriidiliste isikute poolt käesoleva määruse nõuetele vastavuse tõendamiseks kasutatavatest nõuete täitmise alternatiivsetest meetoditest.“;

b) lisatakse alajaod G, H ja I:

„ALAJAGU G – DEKLAREERITUD TOOTJAORGANISATSIOONID

21L.B.141 **Esialgne järelevalvealane uurimine**

a) Kui pädev asutus saab tootmisvõimekust deklareerivalt organisatsioonilt deklaratsiooni, kontrollib pädev asutus, et:

1. deklarandil oleks õigus deklareerida oma tootmisvõimekus kooskõlas punktiga 21L.A.122;

2. deklaratsioon sisaldaks punkti 21L.A.123 alapunktis c täpsustatud kogu teavet, ning

3. deklaratsioonis ei oleks teavet, mis viitab käesoleva lisa jao A alajao G nõuete rikkumisele.

b) Pädev asutus kinnitab deklaratsiooni kättesaamise, sealhulgas deklarandile individuaalse deklareeritud tootjaorganisatsiooni viitenumbri määramise.

21L.B.142 **Tootmisvõimekuse deklaratsiooni registreerimine**

Pädev asutus registreerib asjakohases andmebaasis tootmisvõimekuse deklaratsiooni, sealhulgas deklareeritud töö ulatuse, tingimusel et:

a) deklarant on deklareerinud oma tootmisvõimekuse punkti 21L.A.123 kohaselt;

b) deklarant on võtnud kohustuse täita punkti 21L.A.127 järgsed kohustused;

c) puuduvad punkti 21L.B.141 kohased lahendamata küsimused.

21L.B.143 **Järelevalve**

a) Pädev asutus teeb deklareeritud tootjaorganisatsiooni üle järelevalvet, et veenduda deklareeritud tootjaorganisatsiooni järjepidevas vastavuses jao A kohaldatavatele nõuetele ning punkti 21L.B.15 alapunktide c ja d kohaselt määratud ohutusmeetmete rakendamises.

b) Järelevalve hõlmab deklareeritud tootjaorganisatsiooni iga uue ja esmakordselt toodetud õhusõiduki, mootori, propelleri või osa projekti esmakontrolli ning punkti 21L.B.144 kohaselt järelevalveprogrammis määratud edaspidi toodetud õhusõidukite, mootorite, propellerite ja osade ülevaatust.

21L.B.144 **Järelevalveprogramm**

a) Pädev asutus kehtestab punkti 21L.B.143 järgimise tagamiseks järelevalveprogrammi ja haldab seda. Selles järelevalveprogrammis võetakse arvesse organisatsiooni konkreetset laadi, tegevuse keerukust, varasema sertifitseerimise ja/või järelevalvetegevuse tulemusi ning seonduvate riskide hindamist. Programm sisaldab iga järelevalve planeerimistsükli puhul järgmist:

1. hindamised, auditid ja ülevaatused, sealhulgas vajaduse korral:

i) juhtimissüsteemi hindamised ja protsessi auditid;

ii) organisatsiooni pädevusse kuuluvate toodete ja osade asjakohase valimi tooteauditid;

iii) tehtud tööst valimi moodustamine ning

iv) etteteatamata ülevaatused;

2. vastutava juhi ja pädeva asutuse kohtumised, mille eesmärk on tagada mõlema pidev informeeritus kõigist olulistest küsimustest.

b) Järelevalveprogramm sisaldab kavandatud ning tulemuslikult toimunud hindamiste, auditite, ülevaatuste ja kohtumiste kuupäevi.

c) Kohaldatakse järelevalve planeerimistsüklit, mille pikkus ei ületa 24 kuud.

d) Olenemata alapunktist c võib järelevalve planeerimistsüklit pikendada 36 kuuni, kui pädev asutus on kindlaks teinud, et eelnenud 24 kuu jooksul:

1. on organisatsioon teinud tõhusalt kindlaks lennuohutusega seotud ohud ja juhtinud nendega seotud riske;

2. on organisatsioon järjepidevalt tõendanud punkti 21L.A.128 täitmist ja tal on täielik kontroll kõikide tootmisjuhtimissüsteemis tehtavate muudatuste üle;

3. ei ole avastatud esimese astme puudusi;

4. on rakendatud kõiki parandusmeetmeid pädeva asutuse kinnitatud või pikendatud tähtaja jooksul vastavalt punktile 21L.B.21.

e) Olenemata alapunktist c võib järelevalve planeerimistsüklit täiendavalt pikendada kuni 48 kuuni, kui organisatsioon on lisaks alapunktis d loetletule kehtestanud ja pädev asutus on heaks kiitnud tõhusa süsteemi pädevale asutusele organisatsiooni ohutustasemest ja vastavuskontrollist pidevaks aruandmiseks.

f) Järelevalve planeerimistsüklit võib lühendada, kui on tõendid selle koha, et organisatsiooni ohutustase on alanenud.

g) Iga järelevalve planeerimistsükli lõppedes annab pädev asutus välja soovitusaruande deklareeritud tootjaorganisatsiooni tegevuse jätkamise kohta selle tootmisvõimekuse deklaratsiooni alusel, lähtudes järelevalve tulemustest.

21L.B.145 **Järelevalvetegevus**

a) Selleks et kontrollida punkti 21L.B.143 kohaselt ja punktis 21L.B.144 käsitletud järelevalveprogrammi kohaselt deklareeritud tootjaorganisatsiooni vastavust, teeb pädev asutus järgmist:

1. annab järelevalve eest vastutavatele töötajatele juhised oma ülesannete täitmiseks;

2. viib ellu hindamised, auditid, ülevaatused ja vajaduse korral etteteatamata ülevaatused;

3. kogub tõendeid juhuks, kui on vaja võtta täiendavaid meetmeid, sealhulgas punktide 21L.B.21 ja 21L.B.22 kohaseid meetmeid;

4. teavitab deklareeritud tootjaorganisatsiooni järelevalvetegevuse tulemustest.

b) Kui deklareeritud tootjaorganisatsiooni tegevusruumid asuvad mitmes riigis, võib punktis 21L.2 määratletud pädev asutus leppida kokku järelevalveülesannete täitmises nende liikmesriikide pädevate asutuste poolt, kus teised tegevusruumid asuvad, või ELi-välises riigis asuvate tegevusruumide korral ameti poolt. Sellise kokkuleppega hõlmatud deklareeritud tootjaorganisatsiooni teavitatakse kokkuleppe olemasolust ja reguleerimisalast.

c) Muus liikmesriigis kui organisatsiooni peamiseks tegevuskohaks olevas liikmesriigis asuvates tegevusruumides pädeva asutuse tehtava järelevalve korral teavitab pädev asutus enne kohapealset auditit või tegevusruumide ülevaatust sellest kõnealuse liikmesriigi pädevat asutust.

d) Pädev asutus kogub ja töötleb mis tahes teavet, mida ta peab järelevalve tegemiseks vajalikuks.

e) Kui pädev asutus avastab deklareeritud tootjaorganisatsiooni puhul rikkumise seoses jao A kohaldatavate nõuete ning punkti 21L.B.15 alapunktide c ja d kohaselt määratud ohutusmeetmete rakendamisega, tegutseb pädev asutus kooskõlas punktidega 21L.B.21 ja 21L.B.22.

21L.B.146 **Deklaratsiooni muutmine**

a) Kui pädev asutus saab punkti 21L.A.128 kohase muutmisteate, kontrollib ta teate täielikkust vastavalt punktile 21L.B.141.

b) Pädev asutus ajakohastab punkti 21L.B.144 kohaselt kehtestatud järelevalveprogrammi ja uurib, kas tuleb kehtestada tingimused, mille alusel organisatsioon võib muutuste ajal tegutseda.

c) Pädev asutus ajakohastab registrit, kui muudatus mõjutab punkti 21L.B.142 kohaselt registreeritud deklaratsiooni mis tahes aspekti.

d) Alapunktides a–c nõutud toimingute järel esitab pädev asutus deklareeritud tootjaorganisatsioonile kinnituse teate saamise kohta.

ALAJAGU H – LENNUKÕLBLIKKUSSERTIFIKAADID JA PIIRATUD LENNUKÕLBLIKKUSSERTIFIKAADID

21L.B.161 **Uurimine**

a) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus valmistab ette uurimismenetlused, mis hõlmavad vähemalt järgmist:

1. taotleja kõlblikkuse hindamine;

2. taotluse tingimuste hindamine;

3. lennukõlblikkussertifikaatide liigitus;

4. koos taotlusega saadud dokumentide hindamine;

5. õhusõidukite ülevaatused;

6. sertifikaadi vajalike tingimuste ja piirangute kindlaksmääramine.

b) Lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi taotluse saamisel kontrollib registreerimisliikmesriigi pädev asutus, kas õhusõiduk kuulub punktiga 21L.A.141 kehtestatud reguleerimisalasse.

c) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus peab tegema piisavad uurimistoimingud, et põhjendada lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmist, pikendamist, muutmist, peatamist või kehtetuks tunnistamist. Uue õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmisega seotud uurimisi tehes peab registreerimisliikmesriigi pädev asutus hindama vajadust teostada õhusõiduki füüsiline ülevaatus, et tagada enne lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmist õhusõiduki vastavus ja lennuohutus. Hindamisel tuleb arvesse võtta järgmist:

1. kõnealuse esmakordselt toodetud ja lõpliku konfiguratsiooniga toote sellise füüsilise ülevaatuse tulemused, mille on kooskõlas punkti 21L.B.143 alapunktiga b või punkti 21L.B.251 alapunktiga b teostanud registreerimisliikmesriigi pädev asutus või õhusõiduki tootnud organisatsiooni või füüsilise või juriidilise isiku üle järelevalvet tegev pädev asutus, kui need on erinevad;

2. organisatsiooni toodetud õhusõiduki registreerimisliikmesriigi pädeva asutuse või selle õhusõiduki tootnud füüsilise või juriidilise isiku tehtud viimasest füüsilisest ülevaatusest möödunud aeg;

3. käesoleva lisa alajao G või I lisa (osa 21) jao B alajao G alusel õhusõiduki nõuetele vastavuse deklaratsiooni välja andnud organisatsiooni järelevalve tulemused või käesoleva lisa jao A alajao R alusel sama allkirja andja väljastatud muude nõuetele vastavuse deklaratsioonide (EASA vorm 52B) või komponentide hooldustõendite (EASA vorm 1) kontrolli tulemused;

4. käesoleva lisa alajao G või I lisa (osa 21) jao B alajao G kohasest organisatsiooni viimasest kontrollkäigust möödunud aeg või käesoleva lisa jao A alajao R alusel sama allkirja andja väljastatud nõuetele vastavuse deklaratsiooni (EASA vorm 52B) või komponentide hooldustõendi (EASA vorm 1) kontrollist möödunud aeg.

21L.B.162 **Lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmine või muutmine**

a) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus annab välja lennukõlblikkussertifikaadi (EASA vorm 25, vt I lisa (osa 21) VI liide) või muudab seda põhjendamatute viivitusteta, kui taotleja on esitanud punktis 21L.A.143 nõutud dokumentatsiooni ja täidab punkti 21L.A.144 kohustusi ning pädev asutus on veendunud, et:

1. uue õhusõiduki puhul vastab õhusõiduk ja asjakohasel juhul selle mootor ja propeller käesoleva lisa alajao B kohaselt heakskiidetud projektile ning on seisukorras, mis võimaldab seda ohutult käitada;

2. kasutatud õhusõiduki puhul:

i) õhusõiduk ja asjakohasel juhul selle mootor ja propeller vastavad käesoleva lisa alajao B kohaselt heakskiidetud tüübiprojektile ja käesoleva lisa alajao D, E või M kohaselt heakskiidetud täiendavale tüübisertifikaadile, muudatusele või remonditööle;

ii) kohaldatavad lennukõlblikkust käsitlevad ettekirjutused on täidetud ning

iii) õhusõiduk ja asjakohasel juhul selle mootor ja propeller on üle vaadatud kooskõlas määruse (EL) nr 1321/2014 I lisa (osa M) või Vb lisaga (osa ML).

b) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus annab välja piiratud lennukõlblikkussertifikaadi (EASA vorm 24B, vt I liide) või muudab seda põhjendamatute viivitusteta, kui taotleja on esitanud punktis 21L.A.143 nõutud dokumentatsiooni ja täidab punkti 21L.A.144 kohustusi ning pädev asutus on veendunud, et:

1. uue õhusõiduki puhul vastab õhusõiduk ja asjakohasel juhul selle mootor ja propeller õhusõiduki projektile, mille vastavus nõuetele on deklareeritud kooskõlas käesoleva lisa jao A alajaoga C ja mille amet registreeris taotlemise ajal vastavalt punktile 21L.B.63, ning mis on seisukorras, mis võimaldab seda ohutult käitada;

2. kasutatud õhusõiduki puhul:

i) õhusõiduk ja asjakohasel juhul selle mootor ja propeller vastavad õhusõiduki projektile, mille vastavus nõuetele on deklareeritud kooskõlas käesoleva lisa jao A alajaoga C ja mille amet registreeris taotlemise ajal vastavalt punktile 21L.B.63 ning mille projektimuudatuste või remondiprojekti muudatuste vastavus nõuetele on deklareeritud kooskõlas käesoleva lisa jao A alajaoga F või N, mille on registreerinud amet kooskõlas punktiga 21L.B.122 või 21L.B.222 või deklarant kooskõlas punkti 21L.A.105 alapunktiga c;

ii) kohaldatavad lennukõlblikkust käsitlevad ettekirjutused on täidetud ning

iii) õhusõiduk on üle vaadatud kooskõlas määruse (EL) nr 1321/2014 I lisa (osa M) või Vb lisaga (osa ML).

c) Erandina punkti 21L.B.162 alapunktidest a ja b annab teisest liikmesriigist pärit kasutatud õhusõiduki puhul uue registreerimisliikmesriigi pädev asutus välja lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi, kui taotleja on esitanud punkti 21L.A.145 alapunktis b nõutud dokumentatsiooni ja pädev asutus on veendunud, et taotleja vastab punkti 21L.A.144 alapunktile a.

d) Lisaks alapunktis a või b osutatud asjakohastele lennukõlblikkussertifikaatidele annab registreerimisliikmesriigi pädev asutus ELi-välisest riigist pärit uutele ja kasutatud õhusõidukitele välja:

1. esmase lennukõlblikkuse kontrolli sertifikaadi (EASA vorm 15a, II liide) õhusõidukitele, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 1321/2014 I lisa (osa M);

2. esmase lennukõlblikkuse kontrolli sertifikaadi (EASA vorm 15c, II liide) uutele õhusõidukitele, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 1321/2014 Vb lisa (osa ML);

3. esmase lennukõlblikkuse kontrolli sertifikaadi (EASA vorm 15c, II liide) ELi-välisest riigist pärit kasutatud õhusõidukitele, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 1321/2014 Vb lisa (osa ML), kui pädev asutus on nende lennukõlblikkust kontrollinud.

e) Lennukõlblikkussertifikaat või piiratud lennukõlblikkussertifikaat antakse välja määramata ajaks. Seda võib muuta ainult registreerimisliikmesriigi pädev asutus.

21L.B.163 **Järelevalve**

a) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus annab punkti 21L.B.21 kohaselt välja puuduse teatise, kui on tõendeid lennukõlblikkussertifikaadi või piiratud lennukõlblikkussertifikaadi väljaandmise mis tahes tingimuse rikkumise kohta või kui sertifikaadi omanik ei täida määruse (EL) 2018/1139 ega selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide asjakohaseid nõudeid või kui õhusõiduk, mille nõuetele vastavus on deklareeritud, ei vasta kohaldatavale tüübiprojektile või kohaldatava projekti andmetele või jätkuva lennukõlblikkuse nõuetele.

b) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus võtab punkti 21L.B.22 kohaselt meetmed, kui tüübisertifikaat, mille alusel lennukõlblikkussertifikaat välja anti, peatatakse, tunnistatakse kehtetuks või tühistatakse muul viisil vastavalt punktile 21L.A.30 või projekteerimistingimustele vastavuse deklaratsioon, mille alusel piiratud lennukõlblikkussertifikaat välja anti, ei ole enam punkti 21L.B.63 kohaselt registreeritud.

ALAJAGU I – MÜRASERTIFIKAADID

21L.B.171 **Uurimine**

a) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus valmistab ette uurimismenetlused, mis hõlmavad vähemalt järgmist:

1. taotleja kõlblikkuse hindamine;

2. taotluse tingimuste hindamine;

3. koos taotlusega saadud dokumentide hindamine;

4. õhusõidukite ülevaatused.

b) Müräsertifikaadi või piiratud müräsertifikaadi taotluse saamisel kontrollib registreerimisliikmesriigi pädev asutus, kas õhusõiduk kuulub punktiga 21L.A.161 kehtestatud reguleerimisalasse.

c) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus peab müräsertifikaadi või piiratud müräsertifikaadi taotleja või omaniku suhtes viima ellu piisavad kontrollid, et põhjendada sertifikaadi väljaandmist, pikendamist, muutmist, peatamist või kehtetuks tunnistamist.

21L.B.172 **Müräsertifikaatide väljaandmine või muutmine**

a) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus annab välja müräsertifikaate (EASA vorm 45, vt I lisa (osa 21) VII liide) ja piiratud müräsertifikaate (EASA vorm 45B, vt II liide) või muudab neid põhjendamatute viivitusteta, kui taotleja on esitanud punktis 21L.A.163 nõutud dokumentatsiooni ning pädev asutus on veendunud, et õhusõiduk vastab kohaldatavate müranõuetega kooskõlas olevatele kehtivatele müraandmetele.

b) Teisest liikmesriigist pärit kasutatud õhusõiduki puhul tuleb müräsertifikaat või piiratud müräsertifikaat välja anda ameti andmebaasist müratasemete kohta saadud vastavate andmete alusel.

c) Müräsertifikaat või piiratud müräsertifikaat antakse välja määramata ajaks. Seda võib muuta ainult registreerimisliikmesriigi pädev asutus.

21L.B.173 **Järelevalve**

a) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus annab punkti 21L.B.21 kohaselt välja puuduse teatise, kui on tõendeid müräsertifikaadi või piiratud müräsertifikaadi väljaandmise mis tahes tingimuse rikkumise kohta või kui sertifikaadi omanik ei täida määruse (EL) 2018/1139 ega selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide asjakohaseid nõudeid või kui õhusõiduk, mille nõuetele vastavus on deklareeritud, ei vasta kohaldatavale tüübiprojektile või kohaldatava projekti andmetele.

b) Registreerimisliikmesriigi pädev asutus võtab punkti 21L.B.22 kohaselt meetmed, kui tüübisertifikaat, mille alusel müräsertifikaat välja anti, peatatakse, tunnistatakse kehtetuks või tühistatakse muul viisil vastavalt punktile 21L.A.30 või projekteerimistingimustele vastavuse deklaratsioon, mille alusel piiratud müräsertifikaat välja anti, ei ole enam punkti 21L.B.63 kohaselt registreeritud.“;

c) lisatakse alajagu P:

„ALAJAGU P – LENNULUBA

21L.B.241 **Lennuloa väljaandmisele eelnev uurimine**

a) Ilma et see piiraks I lisa (osa 21) jao B alajao P kohaldamist, teeb liikmesriigi pädev asutus käesoleva lisa reguleerimisalasse kuuluva õhusõiduki lennuloa taotluse uurimisel õhusõiduki füüsilise ülevaatuse ja veendub, et õhusõiduk vastab enne lendu selle I lisa (osa 21) punktis 21.A.708 määratletud projektile, kui lennuloa taotlus on seotud järgmisega:

1. punktis 21L.A.25 käsitletud vastavuse tagamise tegevuse tõendid õhusõiduki kohta, millel on või peaks olema tüübisertifikaat;

2. punktis 21L.A.44 käsitletud vastavuse tagamise tegevuse tõendid õhusõiduki kohta, millel on või peaks olema projekteerimistingimustele vastavuse deklaratsioon.

b) Kõigi muude käesoleva lisa reguleerimisalasse kuuluvate tegevuste ja õhusõidukite lennuloa taotluste korral hindab pädev asutus kooskõlas I lisa (osa 21) punktiga 21.B.520 füüsilise ülevaatuse vajadust.

c) Kui pädev asutus leiab tõendeid, mis viitavad sellele, et õhusõiduk ei vasta I lisa (osa 21) punktis 21.A.708 määratletud projektile, esitab ta punkti 21L.B.21 kohase puuduse teate.

21L.B.242 **Lennutingimuste väljaandmisele eelnev uurimine**

a) Ilma et see piiraks I lisa (osa 21) jao B alajao P kohaldamist, teeb amet käesoleva lisa reguleerimisalasse kuuluva õhusõiduki lennutingimuste heakskiitmise taotluse uurimisel järgmist:

1. kui lennutingimuste taotlus on seotud punktis 21L.A.25 nimetatud vastavuse tagamise tegevuse tõendamisega õhusõiduki kohta, millel on või peaks olema tüübisertifikaat, vaatab kriitiliselt läbi õhusõiduki projekti ja teeb õhusõiduki füüsilise ülevaatuse ja hindamise, et tagada, et õhusõiduk suudab ohutult lennata ja et lennukatseid saab teha ohutult;

2. kui lennutingimuste taotlus on seotud punktis 21L.A.44 nimetatud vastavuse tagamise tegevuse tõendamisega õhusõiduki kohta, millel on või peaks olema projekteerimistingimustele vastavuse deklaratsioon, teeb õhusõiduki füüsilise ülevaatuse ja hindamise, et tagada, et õhusõiduk suudab ohutult lennata ja et lennukatseid saab teha ohutult;

3. kui lennutingimuste taotlus on seotud vastavuse tagamise tegevuse tõendamisega punktis 21L.A.66 nimetatud suure muudatuse, punktis 21L.A.85 nimetatud täiendava tüübisertifikaadi või punktis 21L.A.206 nimetatud suure remondi korral, teeb punktide 21L.B.83, 21L.B.102 ja 21L.B.203 kohaselt tehtud hindamise alusel kindlaks õhusõiduki füüsilise ülevaatuse, hindamise ja projekti kriitilise läbivaatamise vajalikkuse, et tagada, et õhusõiduk suudab ohutult lennata ja et lennukatseid saab teha ohutult;

4. kui lennutingimuste taotlus on seotud vastavuse tagamise tegevuse tõendamisega punktis 21L.A.108 nimetatud suure muudatuse või punktis 21L.A.227 nimetatud suure remondi korral, teeb punktide 21L.B.121 ja 21L.B.221 kohaselt tehtud hindamise alusel kindlaks õhusõiduki füüsilise ülevaatuse ja hindamise vajalikkuse, et tagada, et õhusõiduk suudab ohutult lennata ja et lennukatseid saab teha ohutult.

b) Kui amet leiab tõendeid, mis viitavad, et õhusõiduk ei pruugi suuta ohutult lennata, esitab ta punkti 21L.B.21 kohase puuduse teate.“;

d) lisatakse alajagu R:

„ALAJAGU R – ÕHUSÕIDUKI NÕUETELE VASTAVUSE DEKLARATSIOON NING MOOTORITE, PROPELLERITE JA NENDE OSADE HOOLDUSTÕENDID (EASA VORM 1), MIS ON KOOSKÕLAS PROJEKTEERIMISTINGIMUSTELE VASTAVUSE DEKLARATSIOONIGA

21L.B.251 **Järelevalve**

a) Pädev asutus teeb järelevalvet käesoleva lisa jao A alajao R alusel nõuetele vastavuse deklaratsioone (EASA vorm 52B) või komponentide hooldustõendeid (EASA vorm 1) välja andva füüsilise või juriidilise isiku üle, et veenduda füüsilise või juriidilise isiku järjepidevas vastavuses jao A kohaldatavatele nõuetele ning punkti 21L.B.15 alapunktide c ja d kohaselt määratud ohutusmeetmete rakendamises.

b) Järelevalve hõlmab iga sellise uue ja esmakordselt toodetud õhusõiduki, mootori, propelleri või osa esmakontrolli, mille kohta füüsiline või juriidiline isik on välja andnud nõuetele vastavuse deklaratsiooni (EASA vorm 52B) või komponentide hooldustõendid (EASA vorm 1), ning punkti 21L.B.252 kohases järelevalveprogrammis määratud edaspidi toodetavate õhusõidukite, mootorite, propellerite ja osade ülevaatusi.

21L.B.252 **Järelevalveprogramm**

a) Pädev asutus kehtestab punkti 21L.B.251 järgimise tagamiseks järelevalveprogrammi ja haldab seda. Selles järelevalveprogrammis võetakse arvesse füüsilise või juriidilise isiku konkreetset laadi, tema tegevuse keerukust, varasema järelevalvetegevuse tulemusi ning seonduvate riskide hindamist. Programm sisaldab iga järelevalve planeerimistsükli puhul järgmist:

1. hindamised, auditid ja ülevaatused, sealhulgas vajaduse korral:

i) tootmiskontrollisüsteemi hindamised ja protsessi auditid;

ii) füüsilise või juriidilise isiku pädevusse kuuluvate toodete ja osade asjakohase valimi tooteauditid;

iii) tehtud tööst valimi moodustamine ning

iv) etteteatamata ülevaatused;

2. füüsilise või juriidilise isiku ja pädeva asutuse kohtumised, mille eesmärk on tagada mõlema pidev informeeritus kõigist olulistest küsimustest.

b) Järelevalveprogramm sisaldab kavandatud ning tulemuslikult toimunud hindamiste, auditite, ülevaatuste ja kohtumiste kuupäevi.

c) Kohaldatakse järelevalve planeerimistsüklit, mille pikkus ei ületa 24 kuud.

d) Olenemata alapunktist c võib järelevalve planeerimistsüklit pikendada 36 kuuni, kui pädev asutus on kindlaks teinud, et eelnenud 24 kuu jooksul:

1. on füüsiline või juriidiline isik teinud tõhusalt kindlaks lennuohutusega seotud ohud ja juhtinud nendega seotud riske;

2. on füüsiline või juriidiline isik pidevalt tõendanud vastavust punktile 21L.A.273 ja tal on täielik kontroll kõikide projektijuhtimissüsteemis tehtavate muudatuste üle;

3. ei ole avastatud esimese astme puudusi;

4. on rakendatud kõiki parandusmeetmeid pädeva asutuse kinnitatud või pikendatud tähtaja jooksul vastavalt punktile 21L.B.21.

e) Olenemata alapunktist c võib järelevalve planeerimistsüklit täiendavalt pikendada kuni 48 kuuni, kui füüsiline või juriidiline isik on lisaks alapunktis d loetletule kehtestanud ja pädev asutus on heaks kiitnud tõhusa süsteemi pädevale asutusele pidevaks aruandmiseks füüsilise või juriidilise isiku ohutustaseme ja vastavuskontrolli kohta.

f) Järelevalve planeerimistsüklit võib lühendada, kui on tõendeid selle koha, et füüsilise või juriidilise isiku ohutustase on alanenud.

g) Iga järelevalve planeerimistsükli lõppedes annab pädev asutus välja soovitusaruande füüsilise või juriidilise isiku tegevuse jätkamise kohta, lähtudes järelevalve tulemustest.

21L.B.253 **Järelevalvetegevus**

a) Selleks et kontrollida punkti 21L.B.251 kohaselt ja punktis 21L.B.252 käsitletud järelevalveprogrammi kohaselt füüsilise või juriidilise isiku vastavust, teeb pädev asutus järgmist:

1. annab järelevalve eest vastutavatele töötajatele juhised oma ülesannete täitmiseks;
2. viib ellu hindamised, auditid, ülevaatused ja vajaduse korral etteteatamata ülevaatused;
3. kogub tõendeid juhuks, kui on vaja võtta täiendavaid meetmeid, sealhulgas punktide 21L.B.21 ja 21L.B.22 kohaseid meetmeid;
4. teavitab füüsilist või juriidilist isikut järelevalvetegevuse tulemustest.

b) Kui füüsilise või juriidilise isiku tegevusruumid asuvad mitmes riigis, võib punktis 21L.2 määratletud pädev asutus kokku leppida järelevalveülesannete täitmises nende liikmesriikide pädevate asutuste poolt, kus teised tegevusruumid asuvad, või ELi-välises riigis asuvate tegevusruumide korral ameti poolt. Sellise kokkuleppega hõlmatud füüsilist või juriidilist isikut teavitatakse kokkuleppe olemasolust ja reguleerimisalast.

c) Muus liikmesriigis kui füüsilise või juriidilise isiku peamiseks tegevuskohaks olevas liikmesriigis asuvates tegevusruumides pädeva asutuse tehtava järelevalve korral teavitab pädev asutus enne kohapealset auditit või tegevusruumide ülevaatust sellest kõnealuse liikmesriigi pädevat asutust.

d) Pädev asutus kogub ja töötleb mis tahes teavet, mida ta peab järelevalve tegemiseks vajalikuks.

e) Kui pädev asutus avastab nõuetele vastavuse deklaratsioone (EASA vorm 52B) või komponentide hooldustõendeid (EASA vorm 1) välja andva füüsilise või juriidilise isiku mittevastavuse jao A kohaldatavatele nõuetele ning punkti 21L.B.15 alapunktide c ja d kohaselt määratud ohutusmeetmete rakendamises, tegutseb pädev asutus kooskõlas punktidega 21L.B.21 ja 21L.B.22.“